

ورود آریائی ها تا پایان هخامنشیان

متن سوالات

ردیف

1 معنای واژه ایران و آریایی را تحلیل کنید؟

واژه ایران از واژه آریایی گرفته شده است و به معنی سرزمین آریاییان است. واژه آریایی نیز به معنی شریف و آزاده است. پس واژه ایران به معنی سرزمین مردمان شریف و آزاده است.

2 چرا کاربرد واژه آریایی خاص مهاجران هند و اروپایی به ایران و هند است؟

زیرا آریاییان گروهی از اقوام هند و اروپایی بودند که از زمان های بسیار کهن و به تدریج در فلات ایران و شبه قاره هند مستقر شدند و خود را آریایی نامیدند. بنابر این کاربرد واژه آریایی برای دیگر اقوام هند و اروپایی بجز ایرانیان و هندیان درست نیست

3 سکونتگاه اولیه اقوام هند و اروپایی چه منطقه ای بوده است؟

عده ای از مورخان احتمال می دهند که این اقوام، نخست در علفزارهای واقع در شمال شرق فلات ایران و جنوب روسیه در حوالی دریاچه آرال می زیسته اند

4 بر اساس فرضیه باستان شناسان و مورخان، اقوام آریایی چه زمانی وارد فلات ایران شدند و در کجاها مستقر گردیدند؟

بر اساس این فرضیه، اقوام آریایی در حدود 1500 ق.م وارد فلات ایران شدند. گروهی از آنان به سمت مرکز و غرب این فلات پیشروی کردند و در مناطق مختلف آن مستقر شدند. مادی ها، پارسی ها و پارتی ها از جمله آنان بودند. گروه دیگری نیز از شرق فلات ایران به هند رفتند

مادها

5 تحقیقات جدید تاریخی دو قرن اخیر، چه تحولی در شناخت تاریخ ایران ایجاد نمود؟

آگاهی و شناخت نسبت به تاریخ ایران در دوره باستان را متحول کرد. برپایه این تحقیقات، مادی ها بنیانگذار نخستین حکومت آریایی در ایران شناخته می شوند

6 قبایل ماد مربوط به کدام اقوام بودند و در کجای ایران استقرار پیدا کردند؟

از جمله اقوام آریایی بودند که در بخش وسیعی از مناطق غربی و مرکزی ایران استقرار یافتند و در کنار بومیان ساکن این مناطق به زندگی پرداختند

7 برای اولین بار در ..... به مادی ها اشاره شده است.؟ سالنامه های شاهان آشوری

8 همزمان با استقرار مادی ها در ایران، آشوریها در کجا حکومت می کردند و رفتارشان با همسایگان چگونه بود؟

آشور در آن زمان حکومت نسبتاً نیرومندی در شمال بین النهرین بود که برای به دست آوردن فلزات، سنگهای قیمتی و غنائم دیگر، دائماً به سرزمین های همسایه از جمله نواحی غربی ایران هجوم می آورد

9 چه عاملی باعث اتحاد قبایل پراکنده ماد شد؟

یورش های پیایی آشوریان

10 چه کسی به ریاست این اتحادیه رسید؟

یورش ها و غارت گری های پیایی آشوریان، زمینه اتحاد قبایل پراکنده ماد را فراهم آورد. رؤسای این قبایل، یکی از بزرگان مادی به نام دهیوک را به پادشاهی برگزیدند

11	بنیان گذار سلسله ماد چه کسی بود؟ دهیوک که به اشتباه دیاکو می خوانند.
12	رؤسای قبایل اتحادیه مادی، شخصی به نام..... که به اشتباه ..... می خوانند، را به پادشاهی برگزیدند. دهیوک - دیاکو
13	دهیوک پادشاه اتحادیه ماد، کدام شهر را به پایتختی برگزید؟ هکمتانه یا اکباتان (همدان امروزی)
14	حکومت ماد در زمان فرمانروایی ..... سومین پادشاه مادی به اوج قدرت رسید؟ هووخشتر
15	حکومت ماد در چه زمانی به اوج قدرت خود رسید؟ هووخشتر، سومین پادشاه ماد
16	مهم ترین اقدامات هووخشتر را بنویسید؟ او نخست با تشکیل سپاه منظم و کار آمدی از قبایل مختلف ماد، پارس و...، قدرت خود را بر مناطق مختلف ایران تثبیت کرد. هووخشتر سپس با حکومت بابل، علیه آشور متحد شد و به حاکمیت آشوریان پایان داد
17	هووخشتر چگونه قدرت خود را در ایران تثبیت کرد؟ او نخست با تشکیل سپاه منظم و کارآمدی از قبایل مختلف ماد، پارس و ... قدرت خود را بر مناطق وسیعی از ایران تثبیت کرد
18	هووخشتر چگونه توانست به حاکمیت آشور پایان دهد؟ او با ایجاد اتحاد با حکومت بابل، توانست به حاکمیت آشور پایان دهد. در پی این موفقیت نظامی، قلمرو ماد به شمال بین النهرین و بخش های وسیعی از آسیای صغیر گسترش یافت.
19	آخرین فرمانروای ماد چه کسی بود؟ آستیگ، پسر و جانشین هووخشتر
20	چرا حکومتش سقوط کرد؟ آستیگ، پسر و جانشین هووخشتر لیاقت و درایت پدر را نداشت و دوران طولانی سلطنت خود را صرف خوش گذرانی و گرد آوری ثروت کرد. بزرگان طوایف ماد و توده مردم که از عملکرد آستیگ ناخشنود بودند، بر ضد او با کوروش هخامنشی هم دست شدند. سر انجام با فتح هگمتانه به دست کوروش، حکومت ماد بر افتاد
21	حکومت ماد به دست چه کسی ساقط شد؟ کوروش بزرگ
هخامنشیان	
22	سلسله هخامنشیان منسوب به هخامنش جد ..... است. کوروش کبیر
23	هخامنش رئیس قبیله ..... بود. پاسارگاد
24	پارسی ها چه زمانی و در کجای ایران مستقر شدند؟ پارسی ها همزمان با قدرت یافتن مادی ها، در قسمت های جنوبی فلات ایران یعنی سرزمین پارس (استان فارس کنونی) و نواحی مجاور آن مستقر بودند
25	کوروش اولین سرزمینی که لشکر کشی کرد چه سر زمینی بود و چه نتایج داشت؟ کوروش مدتی پس از به قدرت رسیدن، به آسیای صغیر لشکر کشی کرد و حکومت لیدی و سایر دولت-شهر های آنجا را شکست داد و شهر ثروتمند سارد، پایتخت لیدی و تمام آسیای صغیر را به تصرف خود درآورد
26	فتح بابل توسط کوروش را بررسی و تحلیل کنید؟ یکی از انسانی ترین و شکوهمندترین فتوحات تاریخ جهان، فتح مسالمت آمیز بابل توسط کوروش بزرگ در سال 539 ق.م است. در این سال مؤسس سلسله هخامنشی بدون جنگ و خونریزی وارد بابل شد

27	<p>شهر بابل در آستانه فتح آن توسط کوروش بزرگ را توصیف کنید؟</p> <p>بابل یکی از بزرگ ترین شهرهای آن روزگار به شمار می رفت و مردمان و اقوامی با خاستگاه اجتماعی و فرهنگی گوناگون در آنجا می زیستند. این شهر از نظر داشتن بناها و پرستش گاههای باشکوه، مراکز اقتصادی ثروتمند، نهادهای سیاسی و اداری متعدد و در اختیار داشتن راههای ارتباطی با سرزمین های دور و نزدیک، اهمیت فراوان داشت و تسلط بر آن برای هر فرمانروایی بسیار مهم و مطلوب بود.</p>
28	<p>کوروش بعد از لیدی به کجا لشکر کشی کرد؟ بابل</p>
29	<p>کوروش کدام سرزمین را به صورت مسالمت آمیز فتح کرد؟ بابل</p>
30	<p>منشور حقوق بشر کوروش در کجا نگاشته شد؟</p> <p>کوروش فرمان داد تا ماجرای فتح صلح آمیز بابل را بر لوحی استوانه‌ای از گل رس به زبان بابلی بنویسند</p>
31	<p>منشور حقوق بشر کوروش در کجا کشف شد و در کجا نگهداری می شود؟</p> <p>این لوح در بابل کشف شد، اما هم اکنون در موزه بریتانیا در لندن نگهداری می شود و به « منشور کوروش » معروف است.</p>
32	<p>منشور کوروش چه جایگاهی در جهان دارد؟</p> <p>بیانیه یا منشور کوروش، نماد فرهنگ انسانی و مدارا جویانه ایرانیان است. بسیاری از محققان، منشور کوروش را نخستین منشور حقوق بشر می دانند.</p>
33	<p>چرا کوروش همواره مورد تحسین و تکریم است؟</p> <p>کوروش نه تنها به عنوان یک جهان گشا و یا به علت فتوحاتی که انجام داد، بلکه بخاطر شخصیت انسانیش همواره مورد تحسین و تکریم بوده است. در روزگاری که قتل و غارت و کشتار روش معمول فرمانروایان بود کوروش با پرهیز از چنین رفتاری شکل جدیدی از فرمانروایی را به جهانیان معرفی کرد. این رفتار مدارا جویانه و انسانی کوروش، الگوی مناسبی شد که پس از او برخی از شاهان هخامنشی نیز از آن پیروی کردند.</p>
34	<p>پسر و جانشین کوروش چه کسی بود؟ کمبوجیه پسر و جانشین کوروش</p>
35	<p>کمبوجیه دست به چه اقداماتی زد؟</p> <p>در زمان پادشاهی کمبوجیه، مصر به تصرفات هخامنشیان در آمد. مصر، کشوری بزرگ و با تمدنی کهن و باشکوه بود. با فتح مصر قلمرو هخامنشیان به قاره آفریقا نیز گسترش یافت و به نهایت وسعت و عظمت خود رسید.</p>
36	<p>سرنوشت حکومت هخامنشی پس از مرگ کمبوجیه چه شد؟</p> <p>پس از مرگ مشکوک کمبوجیه، داریوش یکم که از شاخه دیگر خاندان هخامنشی بود با همراهی تعدادی از سران خاندان های بزرگ پارسی، گئومات مغ و دیگر شورشیان و مدعیان قدرت را سرکوب کرد و بر تخت شاهی نشست</p>
37	<p>فتوحات داریوش بزرگ را پس از سرکوب مدعیان داخلی توضیح دهید؟</p> <p>داریوش بزرگ پس از فرونشاندن شورش های داخلی و برقراری آرامش و امنیت در سرتاسر شاهنشاهی هخامنشی، به شرق لشکر کشی کرد و قسمتهایی از غرب و شمال غرب هند را به قلمرو خود افزود. او همچنین به منظور دفع حملات قبایل صحراگرد سکایی، به مناطق دوردستی در شمال دریای سیاه و جنوب روسیه کنونی لشکر کشی کرد</p>
38	<p>اهمیت و شهرت فوق العاده داریوش بزرگ در تاریخ بخاطر چیست؟</p> <p>به خاطر اقدامات اساسی و کم نظیری بود که برای ایجاد تشکیلات نوین اداری، نظامی و اقتصادی انجام داد.</p>
39	<p>مهم ترین اقدامات داریوش بزرگ را بنویسید؟</p> <p>تأسیس سپاه جاویدان، احداث جاده شاهی و برپایی کاخ ها و بناهای مجلل، بویژه در شوش و تخت جمشید، از جمله اقدامات مهم این پادشاه بزرگ است</p>
40	<p>شیوه کشورداری داریوش بزرگ را بررسی کنید؟</p>

	در واقع داریوش، اصول و شیوه ای از کشورداری را بنیان نهاد که نه تنها در دوره هخامنشیان بلکه تا قرن ها بعد، همچنان پابرجا بود و زمینه رونق اقتصادی و شکوفایی تمدنی ایران را فراهم آورد
41	داریوش به کدام کشور ها در غرب ایران حمله کرد؟ یونان
42	دولت شهر های یونان چه دیگاهی نسبت به ایران داشتند؟ دولت-شهر های یونانی، مخصوصاً آتن، از تسلط ایران بر آسیای صغیر و سواحل شرقی دریای اژه ناخشنود بودند
43	دولت شهرهای یونانی بعد از تسلط ایرانیان بر آسیای صغیر دست به چه اقداماتی زدند؟ دولت -شهرهای یونانی به ویژه آتنی ها یکی از شهر های یونانی نشین آسیای صغیر به نام میلِتوس(مَلَطِیَه) را تشویق به شورش علیه هخامنشیان کردند و سپس به همراه شورشیان به شهر سارد هجوم آورده، آنجا را آتش زدند
44	داریوش برای تنبیه یونانی ها دست به چه اقداماتی زد؟ ناوهای ایرانی نخست جزایر دریای اژه را تصرف کردند و سپس سپاه ایران وارد خاک یونان شد و در حایی به نام ماراتن موضع گرفت. آتنی ها مدتی در اظهار اطاعت و یا جنگ تردید داشتند. بیشتر دولت - شهرهای یونانی از جمله اسپارت که سربازانش به جنگاوری و دلاوری مشهور بودند، نیز در پشتیبانی از آتن جدی نبودند. سرانجام سرداران آتنی تنها راه چاره را در حمله سریع و جنگ تن به تن دیدند
45	در گیری یونانیان با سپاه هخامنشی در جنگ ماراتن را بررسی کنید؟ یونانیان تصمیم به مقابله و حمله متقابل گرفتند. یورش آنها بقدری ناگهانی بود که کاری از تیراندازان پارسی برنیامد و سپاه ایران عقب نشینی کرد. موخان یونان باستان و تاریخ دانان جدید اروپایی، جنگ ماراتن را با آب و تاب فراوان نقل کرده اند
46	جنگ داریوش با یونانیان ..... نام داشت. ماراتن
47	جانشین داریوش چه کسی بود؟ خشایارشا، پسر و جانشین داریوش
48	خشایارشا در کدام نبرد از یونان شکست خورد؟ در نبرد دریایی در تنگه سالامیس
49	لشکرکشی خشایارشا را به یونان توضیح دهید؟ او پس از فرونشاندن شورشهای مصر و بابل، به یونان لشکر کشید و آتن را تصرف کرد، اما در نبرد دریایی در تنگه سالامیس توفیقی بدست نیاورد. یونانیان در باره پیروزی خود در این نبرد نیز بزرگ نمایی بسیار کردند و حتی ارقام باورنکردنی از تعداد ناوگان و سربازان هخامنشی ارائه نمودند
50	یونانیان چه دیدگاهی نسبت به قدرت و توان دولت هخامنشی داشتند؟ دولت شهرهای یونانی تا زمان تسلط مقدونی ها بر آن کشور، همچنان حکومت ایران را به عنوان بزرگ ترین قدرت جهانی می شناختند و به آن احترام می گذاشتند. حکومت هخامنشی نیز نقش فعالی را در روابط دولت شهرهای یونانی به خصوص در جریان جنگ های پلوپونزی ایفا کرد
51	اوضاع حکومت هخامنشی را در زمان پادشاهی اردشیر دوم توضیح دهید؟ خاندان هخامنشی از زمان پادشاهی اردشیر دوم دچار تفرقه درونی شد. در ابتدای زمامداری او، برادرش کورش کوچک در آسیای صغیر سر به شورش برداشت و با سپاهی از مزدوران یونانی راهی پایتخت گردید. در جنگی که میان دو برادر رخ داد، کورش کوچک شکست خورد و کشته شد. اردشیر دوم به عیاشی و راحت طلبی مشهور بود. در دوران فرمانروایی او مصر از سیطره هخامنشیان خارج شد
52	حکومت هخامنشی در دوران اردشیر سوم چه وضعیتی پیدا کرد؟ اردشیر سوم پسر و جانشین اردشیر دوم در ابتدای حکومتش به قتل عام افراد خاندان سلطنتی پرداخت و کسانی را که احتمال می داد ادعای شاهی کنند به قتل رساند. او پادشاهی جاه طلب و جنگجو بود و مصر را دوباره ضمیمه قلمرو هخامنشی کرد. اردشیر سوم در استانه حمله اسکندر مقدونی به ایران، به دست یکی از خدمتکاران کاخ شاهی به قتل رسید.

53	در زمان کدام پادشاه مصر از ایران جدا شد؟ اردشیر دوم			
54	آخرین فرمانروای هخامنشیان چه نام داشت؟ داریوش سوم			
55	آخرین شاه هخامنشی چه نام داشت و در زمان او چه اتفاقی برای حاکمیت هخامنشیان رخ داد؟ داریوش سوم آخرین فرمانروای هخامنشی که مدتی پس از قتل اردشیر سوم بر تخت شاهی نشست، دلیر و جوانمرد بود اما تدبیر و درایت شاهان نخست هخامنشی را نداشت. در زمان او، اسکندر با سپاهی بسیار قوی، آموزش دیده و تشنه قتل و غارت به ایران تاخت			
56	حمله اسکندر مقدونی به ایران و نتیجه این حمله را بررسی کنید؟ اسکندر در سه نبرد (گرانیکوس، ایسوس، گوگمل) سپاه هخامنشی را شکست داد و پس از آن، شوش یکی از پایتخت های هخامنشیان را تسخیر کرد. با وجود دلاوری و رشادت آریوبرزن سردار شجاع ایرانی، سپاهیان مقدونی و یونانی به تخت جمشید رسیدند و مشهور است که به دستور اسکندر این شهر به آتش کشیده شد. داریوش سوم که از برابر اسکندر گریخته بود در سال 330 ق.م نزدیک دامغان کنونی به قتل رسید			
57	نبرد سه گانه اسکندر با ایرانیان را نام ببرید؟			
	<table border="1"> <tr> <td>گرانیکوس</td> <td>ایسوس</td> <td>گوگمل</td> </tr> </table>	گرانیکوس	ایسوس	گوگمل
گرانیکوس	ایسوس	گوگمل		
58	کدام شهر ایران توسط اسکندر گرفته شد؟ شوش			
59	سردار شجاع ایرانی که جلوی تهاجمات اسکندر مقاومت کرد و کشته شد چه نام داشت؟ آریو برزن			
60	هخامنشیان چه میراثی از خود بجای گذاشتند؟ آنها میراث و یادگارهایی در زمینه آیین کشورداری و فنون سیاست، شیوه های عمرانی، اقتصادی و تجاری، ساخت بناهای باشکوه، ابداع هنرهای جهانی و مداراجویی فرهنگی و دینی در تاریخ ایران و جهان از خود برجای گذاشتند. به واسطه تدبیر و سیاست شاهان هخامنشی بود که ایرانیان به تأثیرگذارترین مردم در جهان متمدن و شناخته شده آن روزگار تبدیل شدند			
61				

سوالات آزمون چهارگزینه ای درس 9

1	برای اولین بار در قرن 9 قبل از میلاد ، در سالنامه های شاهان چه قومی به مادی ها اشاره شده است؟ الف : اکد ب: آشور ج : ایلام د: سومر
2	چه عاملی زمینه اتحاد قبایل پراکنده ماد را فراهم آورد؟ الف: تلاش مادها برای به دست آوردن فلزات و سنگ های قیمتی ب: نگرانی از قدرت گیری مانایی ها در همسایگی آنها ج : ویژگی های فرهنگی مشترک بین قبایل ماد د : یورش های پیاپی آشوریان
3	چرا بزرگان طوایف ماد با کوروش هخامنشی بر ضد آستیاگ ، همدست شدند؟ الف) چون آستیاگ اختیارات آنها را محدود کرده بود. ب) به دلیل اینکه کوروش با طوایف مادی خویشاوندی داشت. ج) چون از عملکرد آستیاگ ناراضی بودند. د) زیرا آستیاگ توانایی اداره مملکت را نداشت
4	کوروش موسس سلسله هخامنشیان (پس از به قدرت رسیدن) ، ابتدا به چه سرزمینی لشکر کشید؟ الف) آسیای صغیر ب) بابل ج) ارمنستان د) یونان

5	در زمان کدام شاه هخامنشی، قلمرو هخامنشیان تا قاره آفریقا گسترش یافت؟ (الف) اردشیر اول (ب) داریوش اول (ج) خشایارشا (د) کمبوجیه
6	چرا داریوش اول هخامنشی به شمال دریای سیاه و جنوب روسیه کنونی لشکرکشی کرد؟ (الف) برای دستیابی به منابع فلزی آن مناطق (ب) به منظور دفع حملات قبایل سکایی (ج) جهت استفاده از امتیاز تجارت در دریای سیاه (د) برای انتقال فرهنگ و تمدن هخامنشیان به آن مناطق
7	کدام یک از نبردهای زیر دریایی بود و در زمان کدام شاه هخامنشی روی داد؟ (الف) گوگمل - داریوش سوم (ب) سالامیس - داریوش سوم (ج) سالامیس - خشایارشا (د) گوگمل - خشایارشا
8	در زمان اردشیر دوم، کدام سرزمین از سیطره فرمانروایی هخامنشیان خارج شد؟ (الف) مصر (ب) هند (ج) بابل (د) آسیای صغیر
9	چه کسانی در شورش شهر یونانی نشین میلئوس در زمان داریوش اول هخامنشی، نقش تحریک آمیز داشتند؟ (الف) اسپارته‌ها (ب) مقدونی‌ها (ج) آتنی‌ها (د) اهالی شهر سارد
10	

پرسش‌های نمونه درس نهم

1	چه عاملی زمینه ساز اتحاد قبایل پراکنده مادی و تأسیس حکومت مادی شد؟ یورش‌ها و غارت‌گری‌های پی‌درپی آشوریان، زمینه اتحاد قبایل پراکنده ماد را فراهم آورد. رؤسای این قبایل، یکی از بزرگان مادی به نام دهیوک را به پادشاهی برگزیدند
2	اهمیت فتح بابل برای حکومت تازه تأسیس هخامنشی را شرح دهید؟ بابل یکی از بزرگ‌ترین شهرهای آن روزگار به شمار می‌رفت و مردمان و اقوامی با خاستگاه اجتماعی و فرهنگی گوناگون در آنجا می‌زیستند. این شهر از نظر داشتن بناها و پرستش‌گاههای باشکوه، مراکز اقتصادی ثروتمند، نهادهای سیاسی و اداری متعدد و در اختیار داشتن راههای ارتباطی با سرزمین‌های دور و نزدیک، اهمیت فراوان داشت و تسلط بر آن برای هر فرمانروایی بسیار مهم و مطلوب بود
3	چرا مورخان و پژوهشگران، اهمیت فوق‌العاده‌ای برای نقش و عملکرد داریوش بزرگ در تاریخ ایران قائل هستند؟ به خاطر اقدامات اساسی و کم‌نظیری بود که برای ایجاد تشکیلات نوین اداری، نظامی و اقتصادی انجام داد
4	به نظر شما، ایران در دوران حکومت هخامنشیان، به لحاظ قدرت سیاسی - نظامی چه جایگاهی در جهان آن روز داشت؟ قدرت‌مندترین حکومت‌ها از لحاظ وسعت و قدرت سیاسی و نظامی در جهان آن روز بود.
5	با مرور متن درس، منابع دست اول و دست دوم تاریخ ایران باستان را که در این درس به آنها اشاره شده است، فهرست کنید.

منابع دست اول: الف- منشور کورش بزرگ ب- سنگ نوشته داریوش بزرگ در بیستون - ج - سنگ نوشته آشور بانی پال
فرمانروای آشور- د - ستونها و نقش برجسته های تخت جمشید- ه- آرامگاه داریوش سوم در تخت جمشید . منابع دست دوم:
الف - نقاشی کشتی زمان هخامنشی - ب- تندیس آریوبرزن - ج- کتاب تاریخ مردم ایران قبل از اسلام، دکتر عبدالحسین
زرین کوب